

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих

Досвід як особистісно- професійний ресурс педагогічних працівників

Алла Шевенко
молодший науковий співробітник
відділу психології праці
ІПООД НАПН України

4 грудня 2017р.

м. Київ

Дóсвід — відображення в свідомості законів об'єктивного світу та суспільної практики, одержане в результаті активного практичного пізнання.

Сукупність практично засвоєних знань, навичок, знання життя, засноване на пережитому та випробуваному.

Досвід — це сукупність всього того, що відбувається з людиною в її житті (реальність) та те, що вона *усвідомлює*.

Досвід (Академічний тлумачний словник (1970-1980))

- **1.** Сукупність знань, уміння, які здобуваються в житті, на практиці.
- **2.** філос. Уся сукупність чуттєвих сприйнять, що набувається в процесі взаємодії людини з зовнішньою природою і становить основу всіх наших знань про матеріальний світ.

*Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971.
— Стор. 382.*

- Слід пам'ятати, що з досвіду ми повинні витягти тільки мудрість, що міститься в ньому, — і не більше. ([Марк Твен](#))
- Для ясності теоретичного розуміння немає кращого шляху, ніж вчитися на своїх власних помилках, на власному гіркому досвіді. ([Фрідріх Енгельс](#))
- Дурні кажуть, що вони вчаться на власному досвіді, я віддаю перевагу вчитися на досвіді інших. ([Отто фон Бісмарк](#))
- Досвід хороший, якщо за нього не заплачено надто дорого. ([Томас Фуллер](#))
- Досвід — учитель, що дуже дорого бере за уроки, та зате ніхто не навчає краще за нього. ([Томас Карлейль](#))
- Кішка, одного дня сівши на гарячу плиту, більше на неї не сяде. Втім, не сяде навіть на холодну. ([Марк Твен](#))

ЖИТТЄВИЙ ДОСВІД

- Сукупність подій, що відбуваються в рамках біографії однієї людини, це індивідуальна історія .

Щоб отримати досвід, людина повністю занурюється в життя, проходить крізь перешкоди, переживає бурі, які доставляють чимало неприємностей.

Саме у їх вирішенні і вдається знайти відповіді на багато хвилюючих питань.

Соціальний досвід

- Накопичення соціального досвіду, який являє собою сукупність навичок, необхідних для участі в житті суспільства.
 - Це практичне знання про спільну життєдіяльність людей, яке міститься в нормах і принципах поведінки, у традиціях, моральних приписах, ритуалах та звичаях.
- До соціального досвіду відносяться почуття, емоції, орієнтири, погляди, точки зору, системи світоглядів.

Професійний досвід

- Досвід — це вміння, які формуються в діяльності, це похідна від знань і практики.
- Педагогічний досвід — це сукупність знань, умінь і навичок, здобутих "учителем у процесі навчально-виховної роботи.
 - Передовий педагогічний досвід.
 - Новаторський педагогічний досвід
 - **Педагогічна майстерність** — ще один вид педагогічного досвіду.

Педагогічний досвід

- Педагогічний досвід — це сукупність знань, умінь і навичок, здобутих "учителем у процесі навчально-виховної роботи.

Педагогічний досвід *накопичується у конкретній діяльності педагога* під впливом специфіки навчального закладу, стилю діяльності педколективу, особистісних якостей учителя.

Формується на основі педагогічних знань, є критерієм істинності науково-методичних рекомендацій, засобом перенесення теоретичних положень у практику.

Масовий педагогічний досвід відбиває те, що є в повсякденній практиці.

Передовий педагогічний досвід

- Відображає те, чого можна досягти в навчанні і вихованні і за яких умов.
- Передовий педагогічний досвід — це висока майстерність учителя і високі педагогічні результати.
- Передовий педагогічний досвід — це **оригінальний за змістом**, логікою, методами і прийомами зразок педагогічної діяльності, що **дає кращі результати** порівняно з масовою практикою; це рубіж, на який потрібно вивести масову практику.
- У ньому творчо відбиваються досягнення, висновки і рекомендації педагогічної науки, реалізуються виявлені закономірності, синтезуючись з особистим досвідом педагога.
- Передовий досвід, **пов'язаний з науковими рекомендаціями, дає високий педагогічний ефект**, викликає інтерес у громадськості, впливає на масову практику.

Новаторський педагогічний досвід

Новаторський педагогічний досвід — явище рідкісніше. Це педагогічні ***відкриття і винаходи***, досвід ***утілення в життя оригінальних ідей***, методів, прийомів навчання і виховання.

У новаторському досвіді проявляються закономірності, ще невідомі педагогічній науці.

Досвід педагога-новатора вимагає від керівників шкіл, ПТНЗ, працівників методичних служб, учених ретельної уваги, глибокого вивчення і обґрунтування, бо цей досвід, несе на собі прогностичні функції, випереджує передову практику.

Педагогічна майстерність

- **Педагогічна майстерність** — ще один вид педагогічного досвіду.
- Це вміння вдосконалювати педагогічний процес, знаходити нестандартні рішення, використовувати досягнення педагогічної науки і практики.

- **Особистісний ресурс** - наявність сил і внутрішня **готовність** до вирішення поставлених завдань.

Особистісні ресурси забезпечують реалізацію потреб у **самореалізації** людини.

Особистісні ресурси – це:

- індивідуально-типологічний потенціал людини (домінуючі сторони темпераменту, характеру),
- інтернальність (уміння приймати рішення та нести за нього відповідальність, власна позиція, автономність).
- позитивне ставлення та самоствавлення (позитивне мислення, адекватний рівень самооцінки),
- досвід (знання, розуміння, навички, уміння),

Особистісні ресурси підтримують людину зсередини, вони допомагають у досягненні мети та обумовлюють ефективність професійної діяльності людини.

Вправа

«Моя квітка ресурсів»

Потрібно намалювати квітку з пелюстками, на кожній з пелюсток зазначити свої переваги – це внутрішні (особистісні) ресурси.

У листочках квітки ми вписуємо людей, які нам допомагають та дії, заняття, захоплення, що нам подобаються – зовнішні ресурси.

Стеблина квітки символізує стержень особистості.

Вправа “Часові кола”

- Використання досвіду як ресурсу особистості
- Опора на досвід, здатність до його переосмислення у позитивних термінах.
- Розуміння закономірностей процесів, що відбуваються.
- Знання механізмів певних життєвих явищ.
- Урахування причинно-наслідкових зв'язків.

Ресурсно-орієнтоване навчання (РОН) – це комплекс форм, методів та засобів навчання, націлених на цілісний підхід до організації навчального процесу, який зорієнтований не тільки на засвоєння знань і набуття навичок, але і на тренінг здібностей самостійного й активного перетворення інформаційного середовища шляхом пошуку і практичного застосування власних ресурсів.

Особистісні ресурси

Під особистісними ресурсами (ОР) розуміють сукупність усіх сил і здібностей дорослого як працівника (фахівця) і як суб'єкта пізнання та спілкування.

Це складне за структурою утворення, у якому виділяють деякі основні компоненти:

- фізичні ресурси дорослого, що навчається (Ф);
- інтелектуальні ресурси (І);
- професійні ресурси (П);
- духовно-моральні ресурси (Д/М).

- **$ОР = Ф + І + П + Д/М.$**

Дякую за увагу,
плідної співпраці

